

Veľká krčma na pohľadnici, rok 1908

Veľká krčma na pohľadnici, začiatok 20. storočia

Veľká krčma v polovici 20. storočia, počítačový model

Kolková dráha vo dvore krčmy, počítačový model

Personál veľkej krčmy, polovica 20. storočia

Pred vchodom do veľkej krčmy, polovica 20. storočia

Veľká krčma v roku 2005

Divadelné predstavenie na nádvorí krčmy, začiatok 20. storočia

Divadelné predstavenie vo vnútri krčmy

Kuchárske večery vo veľkej krčme

Pitvarošská hudobná skupina

VEĽKÁ KRČMA NA PITVAROŠI V MINULOSTI A DNES

Michal Kožuch, 2017

Krčma na rohu Veľkej (Kossuth Lajos utca) a Medzovskej ulice (Mezőhegyesi utca) Pitvarošania nazývali „veľká“. Isto preto, že bola hlavnou a najväčšou spoločenskou miestnosťou a zároveň i najväčšou krčmou na Pitvaroši. Bola postavená v roku 1852, na rohu dvoch hlavných komunikácií pretínajúcich Pitvaroš. Spolu s evanjelickým kostolom bola najčastejším námetom starých pohľadníc obce. Krčma bola nielen miestom popíjania, zábavy, ale i miestom konania svadiieb a divadiel. Divadelníci vystupovali na vyvýšenom pódii v sále. Keď bolo pekné počasie, divadelné predstavenia sa konali aj na dvore krčmy. Kulisou bola na dreve zavesená pomaľovaná plachta. Vo dvore krčmy bola i krytá kolková dráha. Prvým krčmárom bol Vencel Margraf, pôvodom z Čiech. Na krčmu sa v roku 1870 sťažuje pitvarošský evanjelický farár Pavel Koreň slovami: „Nemôžem sa už ďalej pozerať na to, že príbytok satana - krčma - je krajší ako chrám Boží v obci, ostýcham sa za to, že 26 rokov žiada naša obec Komoru o pomoc pri výstavbe kostola, ... Ak Komora pokladala za svoju povinnosť ľud zaopatríť krčmou ... nech postaví - ak vie - chrám Boží.“ S istou mierou nadhľadu môžeme povedať, že veľká krčma bola ale i miestom, kde vznikla prvá dychová skupina na Pitvaroši. Pri večerných posedeniach sa tam zišli trubači, ktorí sa okolo roku 1883 zoskupili v dychovej hudbe. Jej členovia sa začali schádzať v domácnostiach a nacvičovať repertoár. Hrávali na svadbách a zábavách, a čoskoro sa o nich dozvedeli aj v iných obciach. V medzivojnovom období patrila veľká krčma potravinovému družstvu Hangya. Koncom tridsiatych rokov boli na Pitvaroši tri krčmy. Všetky stáli na Medzovskej ceste. Jedna patrila družstvu Hangya (veľká krčma), druhá bratom Nébelovcom (na rohu Mezovskej a Tretej ulice) a tretia Michalovi Kurucovi. Po roku 1947 slúžila veľká krčma aj ako cukráreň. Nástupom socializmu v Maďarsku prišlo k zosťatneniu obchodov a prevádzok. Koncom 20. storočia sa budovy obchodov dostali opäť do súkromných rúk. Nie všetky plnia dnes už svoj pôvodný účel. Budova veľkej krčmy je v súčasnosti zatvorená a čaká na svoje nové využitie. (Zdroj: Pitvaroš a Pitvarošania, 2007, Fotografie: Juraj Majo, Ján Kašík, Anna Lehocká, Emília Legíni, Zuzana Lehocká, Zuzana Pavlová, Elena Tagajová, Monika Macháčková. Autor počítačového modelu: Michal Kožuch)

